

Tilskudd ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon

Informasjonsmøte, Bøndernes Hus, Råde 27. juni 2023

Nina Saxrud Glomsrud, landbruksdirektør

Kay Henrik Bucher, seksjonssjef

Hege Aae, seniorrådgiver

Janne Fossum, seniorrådgiver

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Status

Tiltak

Tilskudd ved
produksjonssvikt

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Status

Foto: Statsforvalteren Oslo og Viken

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 4

Status

Prognoser – om 50 % av grovfôr og husdyrprodusenter søker tilskudd ved produksjonssvikt, som har vært prognosene fra noen kommuner midt i juni, kan vi komme opp tilskuddssummer på 250 millioner.

Dialog – ukentlige møter m hhv. Landbruksdirektoratet, landbrukskontorene i kommunen og faglaga + NLR.

Signaler om ønskede tilpasninger er sendt inn til Landbruksdirektoratet, som tar det videre til LMD. Innspillene gjelder både tilpasninger i regelverk (produksjonstilskudd, regionale miljøtilskudd og tilskudd produksjonssvikt) men også tilpasninger som gir en mer effektiv forvaltning av produksjonssviktordningen i et år med stor søknadspågang.

Tiltak

Nasjonale tiltak i forbindelse med tørken (27. juni)

- Kornarealer som høstes som grovfôr eller beites, kan likevel få arealtilskudd for korn
- Generell dispensasjon for krav om fôropptak på beite
- Grønngjødslingsarealer kan høstes til fôr eller beites
- Presisering av at man kan få RMP-tilskudd til «ingen jordarbeiding om høsten» ved såing av ettervekst innen 1. august

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 7

Tiltak for Østlandsfylkene, Agder og Rogaland

–Tiltakene som vi iverksetter haster det å få på plass. Det viktigste nå er å legge til rette for at det blir nok grovfôr til vinteren, sier landbruks- og matminister Sandra Borch.

Disse tiltakene kommer i tillegg til den ordinære ordningen med tilskudd ved produksjonssvikt. Formålet med ordningen er å redusere tap som oppstår som følge av svikt i produsert mengde, der svikten er forårsaket av klimatiske forhold.

– Departementet og faglagene vil møtes jevnlig gjennom sommeren og vi vil fortløpende gjøre vurderinger av situasjonen og eventuelle behov for ytterligere tiltak. Det er viktig at tiltakene er tilpasset situasjonen vi faktisk er i sier Borch.

Landbruksdirektoratet vil komme med nærmere presiseringer om disse tiltakene i rundskriv i løpet av kort tid.

Regionale tilpasninger

Regionale miljøkrav – kravet til 30 % planterester

På grunn av tørkesituasjonen i år, lite halm i utgangspunktet og behovet for å samle halm til grovfôr og strø, ser vi behov for en tilpasning.

Utgangspunktet er at du kan lett høstharve for å etablere høstkorn/høstoljevekster (krav 6).

Ikke dypere enn 10 cm gjelder også i år.

Unntak i år

Kravet om minst 30 % planterester i overflaten vil ikke bli kontrollert i 2023

Grunnvilkår produksjonstilskudd

Ved tørke, flom og lignende

I tilfeller der avlingen er ødelagt av tørke, flom eller lignende kan vilkåret om «vanlig jordbruksproduksjon» være oppfylt hvis

- foretaket har utført de normale arbeidsoppgavene og
- har gjort det som objektivt sett kan oppfattes som en forsvarlig og god drift ut fra et landbruksfaglig ståsted

Der foretaket har gjort det som kan forventes i løpet av vekstsesongen, vil det kunne få tilskudd for veksten det har sådd, til tross for at avlingene er ødelagt eller skadet.

Tilskudd ved produksjonssvikt

Formålet med ordningen er å redusere tap som oppstår som følge av svikt i produsert mengde.

(Et unntak – kan gi tilskudd ved kvalitetstap i frukt og bærproduksjon.)

Hjelp i krise år og et sikkerhetsnett, men ikke en inntektsgaranti.

Kort om ordningen. Mer veiledning rundt søkeprosessen kommer etter sommeren.

Hva bør du gjøre nå?

- Melde fra
- Beitelogg
- Holde oversikt over årets avling

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 12

Meld fra om mulig skade uten ugrunnet opphold. Gir kommunen anledning til å kontrollere skadeårsak, samt forvaltninga bedre oversikt over situasjonen i regionen. Bruk elektronisk tjeneste. (Kommer tilbake til den)

Erfaringer fra tidligere år viser det kan være vanskelig å få oversikt over skadeårets avling i vekstgruppe grovfôr med husdyr. Det blir gjerne mye flytting av dyr mellom ulike områder og tilleggsfôring fra årets avling, overlagra fôr eller innkjøpt fôr. Bruk derfor beitelogg aktivt, noter hvor det beites, hvor mange dyr, om og i tilfelle hva som gis av tilleggsfôr og hvor lenge de er på beite.

Informasjon på om ordningen på nettsiden til Landbruksdirektoratet

www.landbruksdirektoratet.no

Hjem / Tørke og mulig produk...

Tørke og mulig produksjonssvikt

Publisert: 13.06.2023 Sist oppdatert: 27.06.2023

Sjå ut

Etter møte mellom Landbruks- og matdepartementet, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag er det iverksatt flere tiltak som skal avvirke tørkesituasjonen. Her finner du informasjon om hvilke tiltak som er iverksatt, samt annen relevant informasjon knyttet til tørkesituasjonen.

Tiltak for å opprettholde matproduksjonen i tørken

Tørketiltakene gjelder Innlandet, Oslo, Viken, Vestfold og Telemark, Agder og Rogaland.

Dette er tiltakene:

- Kornarealer som høstes som grovfôr eller beites kan likevel få arealtilskudd for korn
- Generell dispensasjon for krav om fôrøstak på beite
- Grønnjordslingsarealer kan høstes til fôr eller beites
- Man kan få RMP-tilskudd til "ingen jordarbeiding om høsten" ved såing av ettervekst innen 1. august

Landbruksdirektoratet vil komme med nærmere presiseringer om disse tiltakene i rundskriv i løpet av kort tid.

Tiltakene kommer i tillegg til den ordinære ordningen med tilskudd ved produksjonssvikt. Formålet med ordningen er å redusere tap som oppstår som følge av svikt i produsert mengde, der svikten er forårsaket av klimatiske forhold. Se mer informasjon om tilskudd ved produksjonssvikt under.

Nyheter om tørkesituasjonen:

[Tiltak for å opprettholde matproduksjonen i tørken, 27.6.2023 \(Regjeringen.no\)](#)

[Sandra Borch møtte faglagene om tørken, 19.6.2023 \(Regjeringen.no\)](#)

Meldeplikt og søknadsfrist

- Meld elektronisk i eget skjema
- Søknadsfrist 31. oktober

The screenshot shows the Altinn user interface. At the top, there are navigation links for 'Altinn', 'innboks', 'alle skjema' (highlighted), and 'profil'. On the right, there are links for 'Language' and 'Logg inn'. A search bar contains the text 'Søk etter innhold'. Below the search bar, the breadcrumb trail reads 'Skjemaoversikt / Tilskudd ved produksjonssvikt (melding)'. The main content area features a card for the service 'Tilskudd ved produksjonssvikt (melding)' from the Landbruksdirektoratet. The card contains the following text: 'Du skal bruke denne tjenesten når du skal sende melding til kommunen om at skade forårsaket av klimatiske forhold har oppstått eller vil kunne oppstå. Tjenesten er kun en melding om skade, en eventuell søknad om tilskudd sendes etter endt vekstsesong (søknadsfrist 31.10). Du finner mer informasjon om tilskuddsordningen på Landbruksdirektoratet sine hjemmesider.' Below the text is a blue button labeled 'Start tjeneste'. At the bottom of the card, there is a section titled 'Om denne tjenesten' with a link '► Når skal skjemaet brukes?'. The footer of the page reads '© Statsforvalteren i Oslo og Viken 14'.

Meld fra om mulig skade uten ugrunnet opphold. Gir kommunen anledning til å kontrollere skadeårsak, samt forvaltninga bedre oversikt over situasjonen i regionen. Bruk elektronisk tjeneste.

Søknadsfrist: Søker elektronisk. Om avling på lager ved søknadsfrist, gjør et anslag for skadeårets avling og ettersend dokumentasjon når alt er levert.

Vilkår

- Klimabetinget svikt
- Kan få produksjonstilskudd
- Melding til kommunen og dokumentasjon av produksjonssvikten
- Tapsbegrensningsplikt

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 15

Klimabetinget svikt:

Produksjonssvikten skal skyldes klimatiske forhold, f.eks. store nedbørmengder, tørke, frost og hagl. Produksjonssvikt på grunn av skadegjørere eller sykdom dekkes ikke av ordningen. Dokumentasjonen må kunne bekrefte at det er en klimatisk skade og hvor stor del av avlingen som ble tapt som følge av denne skaden.

Det gis ikke tilskudd for

- produksjonssvikt som er forårsaket av **sykdommer, skadedyr og ugras**, selv om forekomsten kan knyttes til klimatiske forhold.
- produksjonssvikt som skyldes en driftsform som **ikke er faglig forsvarlig**.
- produksjonssvikt som skyldes forhold som kan **kontrolleres ved aktiv bruk av forebyggende tiltak**.
- indirekte klimatisk skade, f.eks. dårlig pollinering som gir lave avlinger eller sterk vind som gir mye nedfallsfrukt. Jordskred ansees i utgangspunktet ikke som direkte klimatisk skade.

PT:

Oppfylle vilkår for å motta PT

Melding

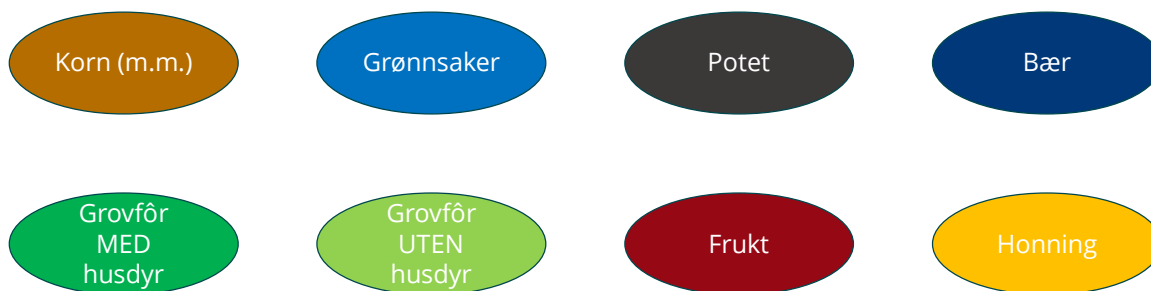
Tapsbegrensningsplikt gjelder når det har oppstått en skadesituasjon, bl.a. i forhold til avling som kan ha en restverdi. Avling med restverdi **skal høstes dersom verdien overstiger høstekostnadene** jf. kommentarene til sats- og beregningsforskriften. Det kan bare gis tilskudd for avling som ikke høstes dersom kommunen på forhånd har godkjent dette. Ta kontakt med kommunen for å vurdere dette!

- Er de agronomiske tiltakene tilpasset klimaet i skadeåret?
- I intensive produksjoner på tørkeutsatt jord er det forventet at det er lagt til rette for vanning når det er behov. Klimaprosenten må vurderes i hver enkelt sak. Også i grovfôr med husdyr der det beregnes opp mot normavling for kommunen.

Vekstgrupper

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 16

Alle vekster og alt areal i samme gruppe ses under ett.

Korn – inkluderer oljefrø, erter, åkerbønner og frø.

Grovfôr med husdyr: Det er oppnådd avling på grovfôrarealet (PT-koder 210 Fulldyrka eng, 211 Overflatedyrka eng og 213 Andre grovfôrvekster) i skadeåret som er grunnlaget for beregning av tilskudd. MERK: IKKE innmarksbeiteareal! Med oppnådd avling menes all høsting av fôr på grovfôrarealet, både høstet fôrlager, direktefôring og beiting.

Hvordan beregnes tilskuddet (1:2)

- Gjennomsnittsavling / normavling
  - Avling i skadeåret sammenlignes med gjennomsnittsavling
  - Grovfôr med husdyr: sammenlignes med normavling i forskrift
  - Gjennomsnittsavling = snitt av 6 siste år, hvor det dårligste tas ut
  - Statsforvalteren kan skjønnsfastsette snittavling der foretak har drevet kortere enn 5 år
- Alt areal i vekstgruppen ses samlet
- Forventa avling = areal x gjennomsnittsavling
- Trekk fra 30 % egenrisiko
- Svikt utover dette i kg multipliseres med fastsatte satser

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 17

Gjennomsnittsavling = snitt av 5 siste år (Honning: snitt av 3 år)

Honning: Et av de 3 kan erstattes med det 4. siste

Alt areal i vekstgruppen: eks: alle kornslag, oljefrø, åkerbønner, erter til modning og frøproduksjon er samme vekstgruppe. Alle bærslag ses på samlet. Har man 1 sau, skal grovfôr behandles i vekstgruppe MED husdyr.

Beregner for hver vekst i vekstgruppa. Summerer til slutt for å finne tilskuddsbeløpet. Eksempel i forskriften

Grovfôr:

- Beregning i Fem
- Grovfôrareal omfatter fulldyrket eng, overflatedyrket eng og andre grovfôrvekster i vekstgruppen grovfôr. Innmarksbeite regnes ikke som grovfôrareal i ordningen.
- I beregningen bruker vi normavlingen for kommunen der driftssenteret ligger

Hvordan beregnes tilskuddet (2:2)

- Sparte høstekostnader skal trekkes fra (salgsproduksjoner)
- Minsteutbetaling – tilskudd under kr 5 000 utbetales ikke
- Toppavgrensning
  - Grovfôr, korn og honning – 750 000 pr vekstgruppe
  - Fukt, bær, grønnsaker, potet – 1 500 000 pr vekstgruppe
- Klimaprosent – der noe av tapet ikke har direkte klimatisk årsak
- Økologisk

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 18

Klimaprosent: Klimaprosent skal reduseres når det er andre forhold enn klima som har ført til produksjonssvikt. God agronomisk drift

Økologisk produksjon gis et 25 % tillegg i fastsatt sats for veksten og 25 % reduksjon i normavling grovfôr når mer enn 50 % av foretakets areal i vekstgruppen dyrkes økologisk i skadeåret

Gjennomsnittsavling: 600 kg/daa
Areal i skadeåret: 400 daa

Forventa avling i skadeåret	240 000 kg
- 30 % egenrisiko	72 000 kg
- årets avling	120 000 kg
Produksjonssvikt	<u>48 000 kg</u>
Klimaprosent 80 %	
Andel produksjonssvikt som kan erstattes:	38 400 kg
Sats for veksten (bygg): 2,76 kg/kg	
Beregningsgrunnlag	<u>132 480 kr</u>
Sparte høstekostnader	
	20 000 kr
Tilskuddsgrunnlag	112 480 kr

Dokumentasjon av avling

Salgsproduksjoner

Dokumentasjon på mengde i gjennomsnittsår og i skadeåret

Korn

Leveranser fra kornmottak ligger ferdig utfylt i søknaden. Om de ikke stemmer - endre tall og legg ved dokumentasjon.

Grovfôr med husdyr

Normavling brukes som gjennomsnittsavling.

Årets avling: Oppmålt grovfôrlager + beregnet fôropptak av årets avling + solgt fôr

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 20

Dokumentasjonen må være i samsvar med regnskap slik at oppgitte data er mulig å kontrollere (med unntak av korn).

Grovfôr med husdyr: Bruker og en representant for kommunen skal måle opp fôrlageret med type og mengde fôr. Målingen skal skje så snart som mulig etter innsett av dyrene og innhøstingen er avsluttet. Måledato oppgis i søknadsskjemaet.

Hvordan behandles søknadene?

© Statsforvalteren i Oslo og Viken 21

Kontroll – kommunen skal, slik regelverket er per nå ut å kontrollere 10 % av foretakene det er mottatt melding fra. Spilt inn at det bør gjøres tilpasninger av regelverket her også.

Attestere søknaden:

- Vurdere skadeårsak
- Vurdere om meldefristen er overholdt
- Vurdere tapsbegrensningsplikten
- Sjekke opplysninger i søknaden
- God nok dokumentasjon?
- Måle grovfôrlager

Prioritering av disse søknadene hos oss. Viktig at bøndene får pengene de har krav på. Har spilt inn tilpasninger i regelverket, tilpasninger som ble gjort i 2018, som kan gjøre forvaltningen mer effektiv.

Landbruksdirektoratet er klageinstans.

Hva bør du gjøre nå?

- Melde fra
- Beitelogg
- Holde oversikt over årets avling
- Følg med på [Landbruksdirektoratets nettside](#) for nytt om ordningen

Følg [Viken-bonden på Facebook](#) for å få aktuell informasjon om jordbruk og skogbruk fra Statsforvalteren.

sfovpost@statsforvalteren.no

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Facebook [sfov.no](https://www.facebook.com/sfov.no)
Nettside statsforvalteren.no/ov

